

VÁCZ.

Előfizetési díj.

Helyben:
Egy évre . . . 3 frt.—kr.
Fél évre . . . 1 „ 50 „
Negyedévre . . . 80 „
Egyes szám ára. . . 10 „

Előfizetési díj.

Videken:
Egy évre . . . 3 frt 60 kr
Félévre . . . 1 „ 80 „
Negyedévre. . . 1 „ — „
Egyszám . . . 10 „

HELYI ÉS VIDEKI ERDEKŰ HETIKÖZLÖNY.

Hirdetmények díj 3 hasznos petit sorért 5 kr. — Többzori vagy teljes Nylt térbevaló közlemények után három hasznos sorért 15 krajczár delmes hirdetésekül árbejegyzés adatik. — szimlitárk.

As előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények „Vác” szerkesztőségéhez íg az 84. szám alá Vácra küldendők. Hirdetmények fölvetetnek a sikert. Iparint. könyvnyomdájában, a művezető által.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Vác, 1871. aug. 9.

A legközelebbi tűz-észet meggyújtásának lehet mindenkit, ki még eddigelő be nem látta, miszerint egyelet kell alakítani a végből, hogy a tűzoltás szabatosan és akkép történjék, mikép őszhangatos munka által és ne pedig csak a mindenholt isten jó akarásával gátolassék meg a tűz tova terjedése.

Nekünk tűzoltó-egyletre van szükségünk.

Ily egyletnek haladéktalan és pedig fiatal erőkkel álló dalárda tagjaink általi szervezését sürgetősen követeli ama nyomorúság állapot, mely szerint kedves polgártársaink azonnal oda-hagyják a tűzet, minthely saját biztonságukat csak némilow elérték, nem gondolva meg, hogy egy félóg oltott tűz még mindig adhat egy erősebbnél eseten annyi tűzanyagot, hogy a város lángba borulhat.

Sürgetősen követeli ily egylet felállítását ama humanitási szempont is, miszerint tűzoltó egyének összegyűjtése által a botrányos, és az egész városégregatortól baktartó ideitlen harang félrevezetések bszüntessenek.

Ha a mullokori tűznel parancsnokoktól elnöke a tűzrendőri bizottságnak felmondta volna, hogy husz, harminc embernek kellő időben lett fel fogadása sokkal humánusabb dolog lett volna, — mint ugyanennyi ember megszervezése véget, ideges, gyenge nők, beteg polgártársaink, gyermekek, sőt különféle állapotban létező nők egész éjjen át rémületben tartásával a városot négy ízben alarmírozattani, — úgy azt hisszük, helytelen harangférevezetés nem redvelte volna, — nem tette volna nyilván inkább, mert ily eljárásnak, uti figura doct, mi eredmény sem szokott lenni, — más részről annak teszi ki a tűz-észet szerencsétlenségi, hogy mikor valóban újabb gyuladás jön elő, senki sem fog a fél-vert harangokra hallgatni éppen úgy; mint a mesebeli pásztor, farkas, farkas, „kiáltásaira.

Tűzoltó-egylet, tehát jöjjön el a te országod!

Fiatal barátaink! kik oly sok szép és nemes célra tudtok egyesülni, sőt áldozatot is hozni, legközelebb a sűr-kerti kútak felállítását eszközöltétek, műkedvelői előadásokkal különféle jótékony czélokra tetemes segélyt birtokot nyújtani, sorakoztatok, rendezetek gyűjtéseket, műkedvelőinkkel karöltve gondolatok ki módokat, mikép kellenek egy ily tűzoltó-egyletet felszereltetni; és az egylet létesül.

Ha egyebet nem bírnánk is egyelőre elérni, csak azt: hogy a fekszkendő kezelését avatatlan kezekből kivennők, és így megakadályoznánk a mindennapi esetet, hogy ezek egy órai használat után haszonvetetlenekké legyenek, úgy már is eleget tettünk.

Emlékeztünk meg eddigi tűz-észetekre és világos lesz, hogy nem volt még tűz-észetünk, hol a fekszkendő pár órai használat után egyebet lettek volna, mint: akadály a tűz további eloltására.

Ne várjuk, uraim, a városi hatóság által elterjesztett hír valószínűsét, mely szerint isten tudja miéle nagyszerű tervek fognak megszülemelni; meggyőződünk róla, hogy elismerést érdemlő szorgalommal vannak ugyan a tűzrendőrségi szabályok átdolgozva, de mig ezek a régi burocranciáknak elődázhatatlan tempót szerint a megyéhez minsteriumhoz és onnét visszacsinalják a circulus vitiosusoktat, addig szegény városunk anynyiszor léghet, a hány képménye van.

Azán nem csak tűzrendőrségi szabályra van nekünk szükségünk, ilyen környen papírosan maradható §. halomra; — nekünk embercsek, férfiakra van szükségünk, kik emberárral vagyokra megmentésének magozatos eszméjé-vel áthatva, éjjel-nappal készek legyenek hivatásuknak megfélélni.

Ha önök, uraim és fiatal barátaink, elfogulatlan szemmel néztek a legközelebbi tűz-észet, meggyőződhetek róla, hogy a jó isten, nagyon szeretve ezt a kis várost, volt az egyedüli tűzoltója a

mi mélyen tisztelt tűzrendőrségi bizottságunk főnökének.

Ha már a jövőt, e város előhaladását a jó istenne bíznák is, ám legyen de mentük meg legalább a mi van, — a létezőt, mivel e város bír, — a tűz elvetheti; és ellen egyesületünk, minthogy pedig bár hová tekintünk vizsgalaton sivar látható állóléte, így magunknak kell a keszdeményezést kezintéke venni; előre, fiatal barátaink, miért nem lehetne dal egyletünk, tűzoltó-egylet is??

Több oldalról figyelmetvetve lévén arra, hogy a pestmgyei baloldali értekezlet javaslatáról vajmi kevesen vannak értesülve; e kívánatkant készséggel helyt adva, közöljük az egész terjedelmében:

Az 1871. évi június 5-én, Pesten tartott baloldali értekezlet határozata folytán, a pestmgyei baloldali szervezkedés iránti tervezet kidolgozására kiküldött ideiglenes bizottság javaslata.

I. Fejezet.

1. §. A pestmgyei baloldal szervezkedésének czéja mindt tgasában körben terjesztani a baloldali elveket, s ezen elveknak a megye egész területén minél több követőt szerezni.

Czélja összetartani a párt tagjait; fenntartani közöttük az egyetértést, különösen a képviselőválasztások alkalmával és ott, ahol más párt is jelöltet tüzött ki; valamint oda törekedni, hogy ott, a hol ugyanazon választókerületben több e pártbeli jelölt lép fel, a választók egy baloldali jelölt körül csoportosuljanak, melyog a szavazatok megosztása által a párt magát gyengítvén, az ellenfélnek — bár akaratlanul — győzelmére juttatása előmozdítassék.

II. Fejezet.

2. §. A párt szervezkedésből alkalmatnak:

a) közés, illetőleg mányok;

- b) kerületi bizottsányok;
- c) központi bizottsány.

3. §. A községi bizottsány áll: a községi gyűlés által megválasztott elnökből, helyettes elnökből, jegyzőből és a bizottsány tagjából, mely utóbbinak száma a község népességéhez képest lehetőleg hat — huszonnégy tagot foglal magában.

4. Az elszigetelten álló párttagok a legközelebbi szervezett községhez csatlakoznak.

4. §. Megalakulván ekkép a községi bizottsány, első feladata az ellenzéki elvekhez ragaszkodó egyének névsorát a községből és ehhez netalán tartozó pusztákból összeállítani, tekintet nélkül arra, hogy az összeírandók jelenleg választók-e vagy sem.

A névjegyzékbe mindenki saját kezrelt írja nevét, vagy beiratását keze keresztvonásával erősíti meg.

Ezen névjegyzék a községi bizottsány elnökének folyvást nyitva tartandó; és ebbe magát mindenki bár mikor beírhatja vagy beírathatja.

5. §. Azon városokban, melyek önállóan küldenek az országgyűlésre képviselőket, egy-egy városi — a községéhez hasonló teendőikkel felruházott bizottsány alakították, mely bizottsányok elnökei egyszersmind a központi bizottságnak tagjai.

6. §. A községi és városi bizottsányok elnökei a kezeikkel levő párttagok névjegyzékének másolatát a központi bizottsány elnökéhez küldik be.

7. §. A községi, illetőleg városi bizottsányok minden félévében; a képviselőválasztási mozgalmak megindulásától kezdve pedig a választás meg-

történeteig minden héten egyszer ülést tartanak.

8. §. Minden jelenlegi országgyűlési képviselőválasztó-kerületben egy kerületi bizottsány alakították, melynek tagjai a kerülethez tartozó községek bizottsányi elnökei képezik.

A kerületi bizottsány elnökét, helyettes elnökét és jegyzőjét maga választja.

Az ekként megválasztott elnök egyszersmind tagja a központi bizottságnak.

9. §. A kerületi bizottsányok üléseit rendszeren a választókerületek székhelyein tartják.

Esetleg azonban az első helyétől a kerületi bizottsány elnök által más község jelöltetik ki.

10. §. A kerületi bizottsányok minden félévében; a választási mozgalmak megindulásától kezdve pedig, a választás megtörténteig, minden két héten tartanak ülést olyképen, hogy a kerületi bizottsányok üléseinek határnapja mindig a községi bizottsányok ülése utáni időre essek.

11. §. A központi bizottsány az alakuló nagy gyűlés által szerveztetik az általa megválasztott megyei balpárti, illetőleg központi bizottsányi elnökből, helyettes elnökből, jegyzőből és 12 bizottsányi tagból, kikhez a fentebbi 5-ik és 8-ik szakaszok értelmében a városi és kerületi bizottsányok 12 elnöke járul.

12. §. A központi bizottsány minden évben; a választási mozgalmak megindulásától kezdve pedig, a választások megtörténteig, minden két héten ülést tart, közvetlen a kerületi bizottsányok ülései után.

III. Főjezet.

13. §. Rendes gyűlések összehívása mindenkor a nyilvánosság útján történik; és azokon, mint hallgatós, a párt minden tagja részt vehet, s netalán indítványát írások foglalta az illető bizottsány elnökének átadhatja, ki is az indítványt mikor leendő tárgyalásra felelt azonnal határoz.

14. §. Rendkívüli esetekben a községi, illetőleg városi, kerületi és központi bizottsányok elnökeit rendkívüli gyűlést hívhatnak össze.

15. §. A községi, illetőleg városi és kerületi bizottsányok egyik kiváló feladata: minden szükségességgel s alkotmányos eszközökről, melyeket a párt gyűzelmére kívánatosnak tartanak, de a melyek saját erejükből nem rendelkeznek, a központi bizottsányt értesíteni, mely arról gondoskodik s az illető bizottságnak segédelmére lénni tartozik.

E célból a községi, városi és kerületi bizottsányok elnökei folytonos összeköttetésben állnak a központi bizottságnal, illetőleg ennek elnökével — és vizsont.

16. §. A bizottsányok újabb alakítása a fentebb elősorolt módokat szerint mindenkor a képviselői megbízás leteltét követő fél év alatt történik.

Jelen rendelkezés kerületi levele czéljából minden választókerület részére a nagygyűlés egy szervező bizottságnal küld ki, melynek feladata leendő intézkedni, hogy a községek mielőbb egy általános és a lehető legnagyobb nyilvánosság mellet összehívandó ellenzéki gyűlést tartssanak, melyben a községi, illetőleg városi bizottsányok megalakulván, az által a

TÁRCSA.

Izzónak festik ...

Izzónak festik a pokol táját.
Szent könyvünk is ezt hirdeti szét,
Ehhez a közpör rémes kópida
Játek csupán, mond a szent ballada.
E sötét átvilági látánya,
Hol vezeklik bűnös féry a rozsa anyja,
Hol legkisebb kín bűnünk emléke,
Bűntudat, kínát a bánat keserve;
— Kimélti szellemed, — s nem semmisült meg.
Léte benn e kín közt le nem perceg.

Boldog a ki még szereti képer!
Kifélt e föld észült népek: siess.
"Rövid az élet s holnap már talán,
Lelketek lesz tested, ravatálán."
Ültétek ne mond a szerelmet,
Bölcs, — mert földnyéd nálam élvezhet!
Nagyszerű boldogság rajzát add;
Valóban így kéjt a pokol sem ád!
Izzó szerelmem semmivé tévő
Szellemlen, — s csak e test most magamé!

Kérdék, mi nagyszerű kintzöb tehd?
Szerelme? vagy a pokol oda át?
Lásd szerelmem meg azt is félegéte,
Mi a pokolban sem lenne semmivé!

... az ország...
... központi bizott...

A virágok káros hatásai szobában.*

— Pintér Elekttől. —

A természet nagy háztartásában bár kedvetlenül, de még is igen gyakran kell tapasztalunk, hogy a fölülénk tökéletesseg helyéig még azon termények sem hozzájárul magunk, melyek vonalmunkat bírják s melyek iránt a koblinkben áptolt szeretet, talán velünk egykor. Édes örömeinkhez, a közéletben is ugyszóval mindig közel áll a földalomb. S a szomori tapasztalás igen sokszor komoly hangon év bennünket a veszedélytől és ha into szavát figyelemre méltatjuk, be kell ismerünk, miszerint annak igazsága van. Ki hinné, hogy a legártatlanabb öröme élvezésében sem lehet a tapasztalást nélkülözni! Ávagy lehet-e ártatlanabb és kedvesebb örömet gondolni annak, mit nekünk kertünkben sajátkezőleg áptolt kegyenczeink, a virágok, szerzenek?! Ezen hiszem, hogy a kik e kedves terményeket csak egyszer is figyelemk tárgyává tevek, azoknak szive általok érintlen nem maradhatot. — Nem egyszer hallottam, a virágok kedvelőinek szive jó. És ez nem is lehet másként. Nézzük bár az ártatlan kis gyermekek, miként repdes a még minden rosztól ment szive örömeiben, ha virágot lát. S valóban, a boldog gyermekkori örömet, mit érzék,

* Ezen cikknek a "Társaság" című kiadványban közölték. A szerző a virágok káros hatásait tárgyalja, és arra figyelmeztet, hogy a virágok nemcsak a szobákban, hanem a kertekben is károsak lehetnek, ha nem megfelelően gondoskodik róluk.

mindön jétkészresem csak egy kis virág volt, most sokszor visszaváriszolnám! De nem akarom magamat elragadtatni engedi azon előszerezetem által, melylyl irántok viselkedtem, mert hiszem épen e sorok czéja a tisztelt olvasót figyelemzteni, hogy gyakran a vonzó szép dícsa alatt is gyilkos mérég lapang, mely veszedélyt fenyegeti egészszéknök, sőt életünkét.

Szabad ég alatt, istennek e nyílt templomban, a mindig ünnepi öltönyben diszelgő megannyi virág kellemes illatának vegyülete üdítőleg hat ránk. Ha ezzel azonban megelégszünk, ha kertünk díszét szívetlenül nézve bármily szép csokor alakjában asztalunkra halmozzuk; ha tiltózt szeretik-nyitó inditatta azokat szabadságától megfosztjuk s virágüvegnyekben dolgozó vagy háloszobánk alakbaila melyezük: akkor mintogy ellenünk esküdvé hárzók lehetnek életünkre.

Számos példával tudók igazolni abbéli állításunkat, hogy zárt helyeken a növények kigigőzölése különösen a gyengébb idegzetűekere néve szadító és kibíto hatást gyakorol. Van eset rá, hogy egy gyengébb nő, barátinje koblen leve jácint szagától elájult.

Hogy a virágok szobában egészszéknök néve csakugyan kéros hatásúak, azt mindenki meggyőződéthet, ha pl. tavasszi hólyad, rózsát, nárciszt vagy fehér lilomat hosszabb ideig iverghatag alatt tart; ezt hogy a kallevegő behatásától megóvja, vizzel telt tálczára kell helyezni; ha ezután a harag

kerületi zottm...
22-én...
T...
level...
azon...
szerk...
alkul...
let...
nessá...
vagy...
adott...
tani...
folyó...
léteb...
nében...
ben a...
szere...
tiszte...
kivon...
tek...
fente...
minta...
egyle...
velés...
tök...
tázz...
macc...
nincs...
— M...

kerületi s fokozatosan a központi bizottságy szervezkedése is mielőbb lehetővé téssék.

Kelt Pesten, 1871. évi június 22-én tartott bizottsági ülésből.

Gulnár Gyula s. E. bizottsági jegyző.

Levelezés.

Kis-Némedi, augusztus 1. 1871.

Tekintetes szerkesztő úr!

Ha bár eddigelő becses lapjának levelezői sorába nem tartozom is, mindazonáltal bátor vagyok a tekintetes szerkesztő urat az 1869. évben Váczon alakult „Vác-vidéki néptanítók egylete“ mozgalmaól, — mely a nyilvánosság terén eddig még igen csekély vagy tán éppen semmi életjelést sem adott, — igénytelen soraimban tudósítani, egyszermind az ezen egylet által folyó évi június 19-én tartott közgyűlésben felvett jegyzőkönyv rövid kivonatának becses lapjában — a mennyiben azt sajtó ter megengedné — leendő szives kiadására, az egylet nevében tisztelettel felkérni.

Mielőtt azonban a jegyzőkönyv kivonattal ideiktatanám, engedje meg nekem szert. ur hogy magamat — mint fentemlített egyletnek jegyzője — bemutassam, s néhány megjegyzést ezen egyletre vonatkozólag kockáztassak.

Valahányszor a tanügy és közművelődés előmenetéről egy-egy tudósítást hallok vagy olvasok, mely a tanítók korszellemli haladását tartalmazza, önkénytelenül fölshajtok: Miért nincs ez nálunk — Váczon — is így? — Mi itten, úgy látszik, nagyobb rész

még az elmúlt században tespedünk. Kérli, nemde tek. szerk. ur, hogy lehet ez? pedig úgy van, mivel a Vác-és vidéki tanítók saját érdekük és ügyükert igen hilegen és közönyösen veszik, merta legközelebb elmúlt június 19-iki egyleti közgyűlésen is, dacára annak, hogy az egylet 65 tagot számíál, csak 35-ten jelentek meg, ezeknek nagy részét is többnyire a váci helyi tiszt. pártólók tag urak képezték, a kiknek a néptanítók és népelevés ügye felvirágzására célzó támogatásukert, ugyzerzetettel párosult részvétökert az egylet nevében hálás köszönetnek szavazni, kedves köszönetemnek tartom. Pirulva kellett tapasztalnom, hogy a távolból eső vidéki tanítók áldozatkészséggel megjelentek, addig Vácához alig 1-2 órányira lakók többnyire otthon maradtak, sőt Vác-városi rom. kath. tanító urak közül egyetlen egy sem jött el, — bizonyosan kérdeni fogják t. olvasóm: hogy ki, vagy mi ennek oka? erre nézve a hallgatást egy szer aranyzabálnyak tartom, azonban mégis bátorodom azon kérdést felteni, hogy talán azért idegenkednek ezen egyletbei belépéstől, mivel az „felekezet nélküli“ jellegét visel? — Oh akkor igen nagy szegénységű bizonyítványt adnának magukról! mert félteszem, hogy tudják; miszerint az egylet nem bocsátókzik semmiféle vallási ügyekbe; hanem az, a mostani korszak uralkodó eszméjét: a haladást és önképzést tüzte ki céljául, és mi néptanítók, a kiknek a szellemi vívmányok terén legőriásibb lépésekkel kellene haladnunk, maradunk egészen hátra. — Továbbá tudjuk azt is, hogy évek hosszú során át, az ős-

szememartás férgé rágódott pályánk életén, különféle vallásfelekezetiégünk iránti ellenszenv dűbe harcolt és emelt választalat közöztünk, és most midőn a néptanítók egyetlen alkalomunk nyílt testvérileg egyestüli, alkalomunk nyílt tapasztalatunk és ismeretünk által egymást szemlelileg igazadítani, azt önként és megmondolatlanul lökjük el magunktól. De legyen ennyi elég a szomorú tapasztalásokból, máskor tán, ha a tek. szerk. ur megengedi *) vizsgasztalából írhatok.

Most közlöm a „Vác-vidéki felekezet nélküli néptanítók egylete“ f. é. júni 19-én Váczon a „Curia“ terebhen tartott közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonattát.

Jelen voltak: elnök Kubaics Alajos, alelnök Gurányi Gergely, főjegyző Szlatenyi Éde, aljegyző Blumentfeld Fulop, pénztárnok Pál Máté, 35 rüdes és pártoló tag. — Az elnöki megnyílt beszédben előadattván, miszerint jelen közgyűlésben következő tárgyak fognak elintéztetni. u. i. s:

- 1-ór. M. E. közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. — 2) A nagym. m. kir. közők. ministerium által megerősített alapszabályok felolvasása. — 3) Új tisztviselők választása. — 4) A pészár állapota és könyvtár állásának megvizsgálása. — 5) A népelevés ügyébe vádó s a jövő közgyűlésig kidolgozandó pályámlí feladása. — 6) Több fontos ügy elintézése.

Az eredmény következt: — Az 1.) 2) alatti tétel elintézésé után új tisztviselők választattak, és pe-

*) 386 s nagyonfogságú mozgalmakról becses tudósításert kérjük is. Szerk.

alatt kifejlődött gázba égő gyertyát viszen, tapasztalni fogja, hogy az minden fémtöltet alkalommal elcsúszik; vagy hogy az apró általak, melyek el e veszélyes légt beszavattuk, rögten megfulnak.

Ha a növények életmüködésére egy futó pillanatot vetünk, azok kigizölésének ártalmasságát magunknak igen könnyen meg fogjuk magyaráztatni.

Mindenki öltöl ismeretes ugyan a növénynek azon fejlődésének, mely agraris világon és nyílt térfőben a zöld levelenektől az magukba szűt körlelégnek állományát alkotó részét, a szénsavát (CO₂), magukban megtartják s azt szerveik segítségével növénytest dolgozzák föl, innen van: hogy a növények túlnyomólag szénegényböl állanak; míg az állati életnek szükséges kellékét, az élelyt, kibocsátják, ugyszóvala kildiegrük.

Ezen át vagy elzart füveharang alatt a növények szénasavat nem vesznek el: sőt a körlel élelénység ráfok gyakorlat hatásánál fogva az egész napot át beldegetnek is egy részét elbocsátják. S kisérletek azt igazolják, hogy minél több illó olaj tartalmaz valamely növény, annál nagyobb a sötétben előesdött szénasavnak mennyisége.

Ezzel ellenkező életmüködést folytatnak a szines levelek: az ugynevezett bokréta vagy tulajdonképeni virág és a poródk. A tudomány ugyan is behoznyítá, hogy a növénynek ezen elmentt két alkaltrésze a beszűt körlelégnek mindenkor élelyent tartja meg és a szénasavat, ezen nehéz és az állati életre föltalag ható, veszélyes légnemet kildiegrük ki.

A virágoknak s egyáltalában a növényeknek kigizölése amál veszélyesebb, különösen mint fennbhen említém a gengyeből idegetzükre nézve, mind nagyobb mennyiségben tartjuk azokat egy helyen, mind kisebb a számukra rendelt helyiség és mind ritkábban szellöztetjük azt.

Legyen szabad emlékezetem után ide jegezzenem egy tanulság esetet, melyet valahol olvastam. Bizonys virágkedelő ugyan is egy alkalommal hosszabójába kifüldözött virággal együtt több lilomot is vitt. Este a legkevesebb sem sejtve, hogy orylikosok által körvezetlek, rüdes nyugalmank adja magát. Kés éjfel azonban érzi, mintha valaki megfojtani akarná, fölülje; — de a rendkívüli bigyadság miatt, mintha tajjal megmeredne tölt volna, fölkel nem képes. Az iszonyú küzdel és kétségbeesés aggodalom kibűtött segélyert kildít, s mire a segély megérkeztet, már csak azon egy söt volt képes nagynehezzen kiomandon: — lilom! — A veszély ozozómk rögteni eltávolítása után ajtó, ablak fölnyitattván, a szenvedés lassankint magához jött ugyan; de még hetek múlva is gyenge volt és nyárgó nehézkert érte, mintha szühűtés érte volna.

A virágkedelök közül úgy hiszem sokan lesznek, kik velem együtt tapasztalták, hogy midőn éjszákank szobánkban rüdszát vagy ibolyát vízvetébe tartottunk, vagy a kibűt erős illat felköttöt bennünk, hogy annak árszűtöt eltávolítsuk, vagy midőn rögten fölbeöritünk, szűdülést és föfájást érez-

Füldöte kívánatos, hogy a betegök kizöldöl minden virág eltávolítsunk annak is inkább, mert a betegök mindenkor érkevényesek s mert a virágoknak legnagyobb részbe éjel vagy midőn az idő már homályos, erősebben illatozik, a mikor talán mondanom sem kell, egyszermind káros hatásuk is fokozódik.

Megemlítem még, hogy kertjeinkben disznóvágóknak ápolunk néhány cserjét, mint pl. fagyal (Ligustrum vulgare), orgonafa (Syringa vulgaris), jazmin (Jasminum officinale), jézsefa (Philadelphus coronarius), melyek szép virágzatukkal a kellemes de nem csekély mértékben veszélyes illatokkal oly édesen esbítgatnak magukhoz; övadjukunk azonban ezeket szobánkba vinni vagy mi több, különösen virágzók alkalmával, azoknak árnyában hosszabb ideig megpihenni.

Ezen jósádnéku megjegyzésekkel azonban a legkevesebb sem akarom a virágokat, melyek szépségüknél fogva kiváló szeretettel méltán megérdemlik, olvasóm előtt népszertelíteni; sőt inkább vegyük védszámnyánk alá, — de leszagattás helyett ápoljuk azokat megérdemelt gyöngéséggel, haál dicsűtsük isten szabad ege alatt a napot, mely láttuk adá, haál magasztaljuk a nagy természetet, melynek legszebb gyermekei.

dig: elnöknek f. Kredits Fe-
renszur, a vácsi siketmáni intéze-
nek tanára, általános közfelkültással
választott meg; ki is, miután a köz-
gyűlésen nem lévén jelen, megvá-
lasztásáról egy hozzája menesztett kül-
döttség által értesítvén, annak tudomá-
sával vétele után a közgyűlésen me-
gkészen megjelent, szívesen meg-
köszönte a benne helyezett bizalmat,
az elnökséget elfogadta. Azután főjegyző-
knek Szatényi Ede, aljegyzőknek
Pertik Gyula, pénztárnoknak Pál
Máté, könyvtárnoknak Blumenfeld
Fülöp, választmányi tagoknak: Witt
Manó, Jankovich Ernő, Doboss
Béla, Lövinger Mór és Hahn
Dávid, műbíráknak: Bálintffy Pál
alági ispán, Félix Mihály és Szla-
csányi János urak egyhanglagon
megválasztattak. — A pénztári szá-
madás helybenhagyása után a könyvtár
állapota lett volna megvizsgálható, de
az igen szomorú s zilált állapotban ta-
lálattat. A pályamű feladásánál Witt
Manó úrnak következő feladványra
fogadtatott el: „Jelöltesd ki azon
eszköz vagy mód, mi által teheti a
tanító az iskolát a szülők előtt ked-
vesessé és vonzóvá? az a legközelebbi
gyűlésig kidolgozandó lesz, s a legsí-
keresebb műre a feladó I. ezüst talár-
jutalmaddal tüzteti ki Továbbá Blu-
menfeld Fülöp Váci úr. tanító
indítnyozta, hogy a vácz-vidéki nép-
tanító-egylet mozditása első a „nép-
tatási körök“ életbelepítésébe s aján-
lotta, hogy Vácson és vidékén alakít-
tassanak a „pesti népoktatási-körök“
mintája szerint szinte ilyen körök.
Ezen tárgy felett igen érdekes ezme-
reket váltattot Bálintffy Pál és
Blumenfeld urak között s szép ava-
tottsággal értekeztek. — Végre a jóvá
köszülés tartása f. évi október 3-ára
tűztet ki.

Kelt m. f.

Szatényi Ede,
egyleti főjegyző.

Vác, 1871. augusztus 7.

Tekintetes szerkesztő ur!
Tisztelet elvárhatom!

„Vác“ utolsó számában a meg-
alakult baloldali bizottmány névsorá-
ban nem kis meglepetésemre „Witt
Manó“ névre bukkantam.

Witt Manó! Mi a Manó? — én
mint azelőtt, úgy itt tartózkodásom
ideje alatt mindig megszokadatlannal a
balpárt testi-lelki embere vagyok, és
ezen párt újságolván minden tagját
jól ismerem, de ezen urat (kit mint fit-
szer-anyag és festék kereskedőjét igen
tiszteltem) balpártinak nem ismerem és
nem foghatom fel, hogyan került Saul
a profeták közé.

Bátorkodom tehát üszintén meg-
vallani és emellen tudatni, hogy én
elmeimet meg nem akarom, meg nem

fogom tagadni, de egy jobbpártval
tlni és elvéredéknél felett tudnoko-
zni meg „Aut Caesar, aut lakatosi-
nas“; vagy ott ül Witt Manó ur vagy
én! *)

Ezt, tettes szerkesztő és tisztelt
jegyző ur tudomására adva, vagyok
hasznáni üdvözlettel
Stern József.

Helyi hírek.

**Kozma János, több gyermek-
kel áldott szorgalmas napzamos,
vilámapapától előlétezt tisz-
talt mindenedőtli megfosztatván, fel-
hívjuk közönségünket némi se-
gélyre, — adakozásokat a négyteli
előnkőség lesz szives elfogadni,
minden egyes adakozás e lap ál-
tal nyilvánosan fog nyugtáztatni.**
Közma János egynégy éves
előládó: Csizsár János, vácsi püspök
uralmi kormányzó nőül veszi Sopper
Klára k. a Pestrel.

Kis József, theologia tudora, egy-
kori seminariumi tanár, mint halljuk, a
napokban tartja esküvőjét néhai Velzer
Imre özvegyével, Kammerer Anna
asszonyszával. — A boldogságot, melyet a két
frigynek elő kell idéni, velink együtt min-
denki örökösnek és sirig tartónak lenni kívánja

Azon kellemes hírrel lephetjük
meg közönségünket, hogy jótékony czé-
ra vidéki műkedvelők rendezendének nálunk
színi előadást és táblaszínházat, a jótékony
színi előadást a négyteli pénztárra
cél, mint halljuk a négyteli pénztárra
lenne. — Az előadás szeptember hó közepére
tűztet ki. — E műkedvelők a vidék elő-
ké földbírtokosaiból állanak, kik kezét
fogták a műkedvelőinkkel sok szép célt
értevének el, a igen tapintatos dolog, hogy
először kéri és felhívja jót, reméljük
hogy végteligen intelligenciájuk megérett a nyu-
tott kőz elzúdíjt, és nem csak elfogadja azt,
hanem magyaros kézszerítással viszonzója is.

Tengeri kigyóként majd feltűnik,
majd ismét láthatóvá válik a mi telek-
könyvi kérdésünk is, most ismét erős remény
kötök a telekünkny elnyerhetőséghez, —
hogy is ne, mikor már a földpár ur kezegy
vált az igéni, hogy ha jó viseljük magun-
kat, megkapjuk.

Élekvásárlás nálunk is megki-
sértetett; 25 dr. Napoleonkor előpénz any-
nyira megzavarta fejét egy rövidtálat anyó-
kának, hogy boldogságot szűp lednyekjárnak
Cairoba leendő elutazásába, — hanem egy
első okon úgy intézkedett a rendőrségnek
(nem a váczinál, hanem Pesten) miszerint
azonnal elfogassék mihelyt hajóra száll, és
így a terv, daczára hogy a leány a szüksé-
ges városi bizonyítványokat már bírta, —
meghagult.

Úgy tudjuk pedig, hogy a hajadon-
nyakunk kiszolgálandó bizonyítványok a
minisztium utján betiltattak? vagy nem?

Vác-pesti országút vízvátvá-
dál megfogunk történni, és így megszabadu-
lunk a temetők mellett ügyleteses posvá-
nyainktól, e célból árjeltek van kitéve
Budára, fihérezek Albrecht-utca 159. számú
1-80 emeleti helyiségre fhó 28-án déliéltől
10 órára, bánatpénz 75 ft, melyet megny-
rés estén 10%-re kell kiegészíteni; eme váci
szakértőinket is figyelmeztetjük.

*) Bocsiásson meg elvtársam, de mitnén igen
bajos oly egynékn politikai hitvallását tudni, kinek
meg nem volt alkalma ezt felmutatni, bevalászára
egy történelmi epizódot ly esztelen más gyűsz-
sere néncs, mint Witt Manó ur fog lekötözni, mi-
helyt önnök állítás helyes; ezt ő, a meztelenben nem
elvártónak lenni, reméljük meg is fogja lenni.

Szerk.

Hétfőn este 9/9 órakor vácz-
harangok kongása rémítet el város-
kat, a roppant nagy és régtől elöálló fog
arról jöve meg mindenkit, hogy szalma,
vagy takarmány-félek égnek.

A tűz a St. Káptalanok szóna és
szalma-rakheylül bérbevetődött házban
ütött ki és néhány perc alatt láng, — és
izzó tömeggé vált.

Előlásáról szó sem lehetett és minden
erőt a szomszédháznak megmentésére kellett
fordítani.

E tűznél kitűntettek magukat dr. Bol-
gár Lajos ur, ki maga a loquaciorb érly-
lyel hordta a vizet saját fogatán, míg a szom-
szédában lakó, és legközelebbi veszélynek ki-
téve lett szerkesz gazdának, nagyhírű taligá-
sainak legreték- és fenyegetődéseikkel sem
lehetett vízhordásra bírni.

Hatóságai tisztviselőik mint mindig,
most is mindent elkövettek a tűz elfojtása
körül, hanem oly néppel szemköt, mely na-
jál biztonságos végett napszámtól sem jön
tízet ottán, minden erőt megtróik, — 3
óra tájban daczára hogy izzó lávaként égtek
a felharmozott kőzsen és egyéb tűzteráttár-
gyak, s, mondó nyolcz egyen maradt a tűz-
nél, u. m.

A város bírnia, a tűzrendőrség őstény
előnkő, — a fessenkődi lakatos, ezen se-
kor írja, két albaróds, és két jobb lelkű
polgártárs.

Így azután halogassuk a tűzoltó-egylet
felállítását!!

Ezen tűz-esetnél, — hol nem szűl, csak
bánatos ember sohajódhoz hasonló legyőz-
ked, és le ég a város egyrészt — következő
épiletes dolgokról győztünk meg.

1-ór. Polgártársaink csak saját börtök-
mentéséért, embertársai vagyonának me-
gmentéséért csak akkora fozsák szemük előtt,
ha egyszerűen csak vesztették el.

2-ór. Gyíngye, átközött rossz fesszen-
köndök vannak, melyeket még hozzá avatlat-
lan kezélok egy rövid óra alatt használha-
talanná tettek és ha így egy kis szél támad
nincs mivel tűzét oltani.

3-ór. Nagybőri út az óltás körüli
hu-hó, — mint a rendőrség ötleté, hogy
30 paranczosa működés tizelőt több ered-
ménylen működött volna, mint az a nagy
tömeg ember, mely eleinte nekki látott ugyan
az oltásnak, de később bele unva, akkor
hagyta oda, midőn az ovtatos ember legin-
kább, legtöbb erőtlen fejt ki.

4-er. A háztiztség előnkő nagyon
szeretheti a harangok kongását, mert nem
tekinve arra, hogy családot így rettegése a
folytonos meg-megjűttötti harangkongatással,
ugyancsak paranczolgatta a harangok félre-
veréséért, — volt is részünk benne, reggeliz
zugtak a harangok válságos ókok előle lát-
hatólag eredmény nélkül.

5-ór. Szalma, szóna, vagy ilyesmivel
tele rakott pajtk nem városba való, a ta-
gossáns megvan, vige ki minden ember a
maga termését saját bírtokára, ezt kívánja
a gazdasági rendszer is, — már kétszer volt
a város Eolus kegyelmére bíva, és még
sem okunk.

6-ór. Tűzoltó-egylet nélkül meg nem
élünk, — mert bele talál únni a folytonos
strázsdásba szent Florián.

Drécs Péter végrendelete című
érdekes munka 2-ik füzeté beküldetett hoz-
zánk is, ajánljuk ezen ép oly érdekes, mint
időszéri és tanulságos olvasmányt egyletünk
és olvasóink figyelmébe, 24 füzetre terjed-
endő, előfizetési ár 6 ft. A gömöri lapok
szerkesztőségéhez küldendő be Rim a Szom-
bathá.

Óriási kerti epergyökér, mely
már e hóban tűzött, kapható Csolley
János úrnál helyben, 100 dr. 60 kr.

Feloldó szerkesztő: ELIÁSSY GYULA.

Kiadótulajdonos: ELIÁSSY GYULA.

Mai számunkhoz van mellékelve a **Népkertészet** című közlök matvány száma, ajánljuk közönségünk figyelmébe.

Vác, 1871. Nyomatott a siketn. iparint. gyorsajtódn